

Bijlage 1

Historisch onderzoek boerderij Groningerweg 76 te Eelderwolde

Groningerweg 76, Eelderwolde (Oude Elsborg)

Tot 1850 bestond Eelderwolde slechts uit zes boerderijen en huizen. Voor zover nu bekend, zijn daar nog minimaal twee boerderijen of huizen van over. Eén daarvan is de Oude Elsborg, Groningerweg 76, Eelderwolde, welk bezit oorspronkelijk tot dat van het Ripperdahuis moet hebben behoord. De omliggende landerijen waren laaggelegen en er werd baggerij uitgeoefend.

De geschiedenis van de boerderij op het perceel Groningerweg 76 gaat in elk geval terug tot vóór 1709. In dat jaar verkopen de erfgenamen van kolonel Van Dongen (tevens eigenaren van het Ripperdahuis) de (Oude) Elsborg met landerijen aan Peter Jansen.

Zijn zoon Barelt Peters uit Haren verkoopt de Elsborg in 1728 aan Otto Cluiving, dan wonend in Paterswolde.

In 1752 verpachte Jan Buiting namens zijn vrouw Jantje Cluiving de Elsborg aan mevrouw T.E. Nijsingh geboren Ellents op Lemferdinge en Jan Warmolts van Haren.

In 1766 wordt een/derde van de beide Elsborgen (Oude en Nieuwe) verkocht aan J.H. Warmolts.

In 1807 zijn eigenaren de erfgenamen Warmolts en de Erven van Emmens. Bewoner en boer is dan Hindrik Jans Steenbergen. Dochter Annegien Jans Steenbergen huwt in 1803 met Kornelis Jacobs Holthuis, die in 1832 eigenaar is van de Oude Elsborg.

In 1832 is de grootte van de boerderij 27.61.90 ha. Het huis en erf waren groot 21.40 are en was genummerd A 356 (zie afbeelding minuutplan).

In 1865 vindt een ruiling plaats van perceel A 370 in verband met de aanleg van een weg.

In hetzelfde jaar worden op het land een huis gesticht A 370 ten behoeve van Willem Uiterwijk, landbouwer te Eelderwolde.

Ook vindt in 1865 een boedelscheiding plaats. De boerderij wordt verdeeld onder verschillende erfgenamen. Het huis en erf met enig land (1.50.90 ha) komt toe aan Grietje Uiterwijk wed. Geert Willems Bos. In 1877 vindt bijbouw plaats. Dit zal een schuur betreffen die later bestemd is tot doorrit bij in het voorhuis aanwezige café.

In 1905 vindt sloping plaats en stichting van een nieuw gebouw. Volgens het boek 'Drie eeuwen horeca in Eelde' was er sprake van een nieuwe boerderij. Vanaf dat moment wordt de boerderij omschreven als huis, schuur en stookhok. Op 5 april 1905 wordt aan Grietje Uiterwijk een nieuwe vergunning verleend voor de verkoop van drank.

Vanaf 1907 stonden huis en erf op naam van Aaltje Bos wed. Derk van Bergen en consorten.

In 1923 vindt wederom een boedelscheiding plaats en komt de boerderij in het bezit van Albert van Bergen. In 1933 komt het op naam van Berend van Bergen en consorten.

In 1933 heeft B. van Bergen een vergunning gekregen voor het verbouwen van de 'voorbehuizing'. Welk gedeelte is verbouwd, is niet meer na te gaan aangezien de tekening verloren is gegaan.

In 1934 vindt wederom een boedelscheiding plaats, waarbij aan Aaltje Bos het levenslang vruchtgebruik wordt gegeven van de zuidelijke kamer met aangrenzende slaapkamer, gang en bergplaats.

In 1935 vindt de verkoop plaats van het huis, schuur, stookhut en tuin aan Berend van Bergen en (5/8) en aan Eite (1/8) en Dirk (1/8) van Bergen, alsmede Jelke Nijdam (geh. M. Aaltje van Bergen)

In 1962 is het woonhuis gedeeltelijk afgebrand en weer herbouwd. Ook de veeschuur is in dat jaar gedeeltelijk afgebrand en herbouwd. De boerderij was toen kadastraal bekend gemeente Eelde, sectie A 1288 en A 1289.

In 1970 wordt de boedel opnieuw gescheiden. De kadastrale waarin de volgende eigenaar staat vermeld, is in het archief van de gemeente Eelde niet beschikbaar.

Vries, 23 maart 2007

O.J. Nienhuis

Bronnen:

Archief gemeentebestuur Eelde, kadastrale leggers.

Archief gemeente Tynaarlo, inv.nr. 142

Arends, Arend R., Huizen in Eelde en hun bewoners 1744-1850, Arnhem 2004

Bouwarchief gemeente Eelde, inv.nrs. 42, 584, 585 en 586.

Drie eeuwen horeca in Eelde. Over tappers, kasteleins, herbergiers en logementhouders, Eelde 2005

Schaafsma, C., Fietsroute Eelder boerderijen, Eelde 2003

Van Elsborg tot Ter Borch, Eelderwolde door de jaren heen, Eelderwolde 2002